

Osud domu U sedmi švábů:

20.června 2006

Dny nejstaršího činžáku v Brně jsou sečteny

20.06.2006 - IVANA SVOBODOVÁ - str. 01

Dům U Sedmi švábů už památkou nebude. Majitelé, kteří na parcele chtějí vybudovat byty, jej zbourali dříve, než jej úřady začaly chránit

Jižní Morava, Brno-střed - Dny domu U Sedmi švábů jsou od včerejška po několika staletích sečteny.

Kulturní památkou už jej nikdo neprohlásí, prohlašovat totiž není co. Místo nejstaršího pavlačového činžáku v Brně stojí v Kopečné ulici jen trosky.

U torza domu se v pondělí sešel na plánovaném jednání náměstek ministra kultury František Formánek, primátor Brna Richard Svoboda a majitel domu Gerhard Hudecek z investorské firmy HTT. Měli se domluvit, jaké „výkupné“ by majitele přesvědčilo, aby od demolice domu ustoupil.

„Tady už není co zachraňovat. U domu v tomto stavu se nedá uvažovat o tom, že by byl zpamatněn,“ odhadl na místě situaci náměstek ministra František Formánek.

Od doby, kdy zkáza nejstaršího „pavlačáku“ ve městě začala, uběhlo deset let. V roce 1996 zpracovávalo město regulační plán památkové rezervace. Komisi, která o domech v plánu rozhodovala, poctivě navštívily i úřednice památkového ústavu. Byly tři, střídaly se. K plánu, v němž je dům U Sedmi švábů určen k demolici, neměly připomínky. A tak likvidace domu prošla přes památkový ústav poprvé. A ženy, které na tom neshledaly nic divného, v něm pracují dodnes.

V roce 2003 začal mít o osud domu strach mladý historik umění Robert Janás. Věděl, že se jej rakouský investor chystá zbourat. Podal proto podnět, aby byl objekt prohlášen kulturní památkou. V Brně zasedla komise památkářů, přijela i pracovnice z Prahy, aby situaci vyšetřila. Výsledek byl jednoznačný: dům U Sedmi švábů si na seznamu kulturních památek být zaslouží. Z ministerstva však přišel mail od náměstka ministra kultury Zdeňka Nováka. Ten se domníval, že se odborníci mýlí. Přestože ministrův náměstek řízení zastavit nemohl, tehdejší ředitel brněnských památkářů Jaroslav Míčka svým osobním rozhodnutím změnil návrh poradní komise a od záměru dům zpamatnit ustoupil. Nechtěl se protivit předchozímu, osm let starému postoji památkového ústavu, na nějž Novák poukazoval.

Místo jednání začali majitelé bourat

Investorovi už nic nestálo v cestě, a tak si zařídil všechny podklady, aby mohl začít bourat. Letos se však do kauzy vložil nově jmenovaný ředitel památkového ústavu v Brně Petr Kroupa a také aktivisté. Naděje jim svítla minulý týden, kdy Vítězslav Jandák hřímal, že dům alespoň teď zpamatní a spolu s městem jej od investora vykoupí. A že to stihne.

Rakouský investor následně souhlasil se schůzkou, na které se mělo o budoucnosti domu ještě jednat.

Čtyři dny, které do ní zbývaly, však vyplnil bouráním. Ani přes intervenci ministra neviděl, jak říká, důvod s demolicí přestat. Náměstek ministra kultury o postoji investora věděl, přesto nesešel do auta a nepřišel jednat dřív. Nad hromadou sutí pak už jen lomil rukama, navíc prázdnýma. Přes sliby ministra neměl městu co nabídnout. Vyšlo totiž najevo, že výkup domu by stál přece jen trochu moc milionů.

Shrnuto a podtrženo: dům U Sedmi švábů pohřbila neodborná rozhodnutí na začátku a alibismus na konci.

Brněnský činžák jde k zemi

20.06.2006 - (iv) - str. 01

Brno-střed - Dny brněnského domu U Sedmi švábů jsou od včerejška po několika staletích definitivně sečteny. Kulturní památkou už jej nikdo neprohlásí, prohlašovat totiž prakticky není co. Místo nejstaršího pavlačového činžáku ve městě stojí v Kopečné ulici jen jeho trosky. U torza domu se včera sešli na plánovaném jednání náměstek ministra kultury František Formánek, primátor Brna Richard Svoboda a majitel domu Gerhard Hudecek z investorské firmy HTT. Měli se domluvit, jaké „výkupné“ by majitele přesvědčilo, aby od demolice domu ustoupil.

„Tady ale už není co zachraňovat. U domu v tomto stavu se nedá uvažovat o tom, že by byl z památně,“ odhadl na místě situaci náměstek ministra kultury František Formánek.

Podrobnosti na str. D5

Regionální mutace | Mladá fronta DNES - jižní Morava

„Zásah ministra kultury demolici ještě urychlil“

20.06.2006 - (iv) - str. 05

Brno - Návrh na z památnění domu U Sedmi švábů podal jako první před třemi lety historik umění Robert Janás.

„Měl jsem tehdy obavu, aby se s tímto významným domem něco špatného nestalo. Doneslo se ke mně, že ho chce investor zbourat,“ říká Janás.

** To co se pak stalo, je trochu zvláštní. Náměstek ministra intervenoval u tehdejšího ředitele, aby návrh na z památnění neprošel, a uspěl.*

Ano. A navíc se ve vyjádření tehdejšího ředitele Jaroslava Míčky, který intervenci vyhověl, objevilo, co nebyla pravda. A sice, že se odborná komise stejně nemohla dohodnout a že názory v komisi byly vyrovnané. Přitom pro z památnění domu hlasovalo pět lidí, proti byl jeden hlas.

** Co bylo dál?*

Dál už nic. Jen už tehdy v průběhu řízení o prohlášení kulturní památkou začal investor, firma HTT, dělat různé protikroky. Můj návrh je omezoval v jejich aktivitách a hrozilo, že budou muset od demolice nakonec ustoupit.

** Jaké kroky?*

Například poslali statický posudek domu, který byl dělán tak, aby pro „šváby“ vyzněl negativně. Ale protože jsem si ty věci hlídal, posudek jsme bez problémů zpochybnili, byl velmi účelový. A stejně to nepomohlo.

** Chcete říct, že si zařídili nepravdivý posudek?*

Statický posudek vždy vyzní tak, jak ho chce zadavatel. Žádný dům není v perfektním stavu a záleží na tom, na které věci upozorníte. Dělalí třeba různé sondy, aby porušili statiku. Například dřevěné výdřevy ve stropěch vytahali a pak vyfotili, jak ze stropu trčí dřevěné tyče. Kdyby laik nevěděl, o co se jedná, tak by si myslel, že jde o poškození domu. Vyfotili i praskliny ve zdech, které už nebyly v bloku toho domu.

** Věřil jste, že po zásahu ministra kultury přestane firma HTT dům bourat a počká na jednání?*

Ne. Já jsem věřil, že naopak demolici urychlí. A taky ano.

Regionální mutace | Mladá fronta DNES - jižní Morava

Kdo na dům sáhne, se zlou se potáže

20.06.2006 - (iv) - str. 05

Brno-střed - Historie domu U Sedmi švábů v Kopečné ulici číslo 37 sahá až do středověku, příliš známa ale není. Doložena je až koupě domu hraběnkou Walldorfovou, která tu pro řád alžbětinek založila roku 1749 klášter. Žádný dům v Brně ale není opředen tolika legendami. Domovnice se prý bála chodit do 1. patra, protože tam stál na stráži duch řádové sestry. V bytech nad schodištěm zase lidé slyšeli hlasité modlitby a nárek. Jeden z nájemníků, pan Zikmund, prý jednou jen tak tak unikl smrti, když se jej na pavlači snažily zardousit neviditelné ruce. Škrcení ustalo, až když hlasitě zaklel. A v noci podle pověsti u sklepa sedá dědeček s bílým rubášem a stříbrným plnovousem. Je to poslední mrtvý, který skončil ve zdejší márnici, když v domě bývala klášterní nemocnice, a prý čeká na vystřídání. Vůbec nejhorší je ale Bílá paní, která se podle legendy v domě zjevuje - kdo ji spatří, do tří dnů zemře. Podle knihy pověstí Bílá paní dům chrání, a kdo na něj sáhne, se zlou se potáže.

Regionální mutace | Mladá fronta DNES - jižní Morava

Historický pavlačák nezboural jen investor

20.06.2006 - IVANA SVOBODOVÁ - str. 05

DŮM U SEDMI ŠVÁBŮ. Stavbaři srovnají nejstarší činžovní dům v Brně se zemí, polorozbořená budova nebude prohlášena za kulturní památku. Vzešlo to ze včerejší schůzky primátora s náměstkem ministra kultury a nynějším majitelem objektu.

Analýza

Brno - Když stáli úředníci před polozbořeným domem U Sedmi švábů, házeli zodpovědnost jeden na druhého. Ale zbytečně. V likvidaci památného domu mají prsty všechny úřady, jejichž představitelé se jej snažili na poslední chvíli zachraňovat.

Od doby, kdy zkáza nejstaršího pavlačáku ve městě začala, uběhlo deset let. V roce 1996 zpracovávalo město regulační plán památkové rezervace. Komisi, která o domech v plánu rozhodovala, poctivě navštěvovaly i úřednice památkového ústavu. Byly tři, střídaly se. K plánu, v němž je dům U Sedmi švábů určen k demolici, neměly připomínky. A tak likvidace domu prošla přes památkový ústav poprvé. A ženy, které na tom neshledaly nic divného, v něm pracují dodnes.

V roce 2003 začal mít o osud domu strach mladý historik umění Robert Janás. Věděl, že se jej rakouský investor chystá zbourat. Podal proto podnět, aby byl objekt prohlášen kulturní památkou. V Brně zasedla komise památkářů, přijela i pracovnice z Prahy, aby situaci vyšetřila. Výsledek byl jednoznačný: dům U Sedmi švábů si na seznamu kulturních památek být zaslouží. Z ministerstva však přišel mail od náměstka ministra kultury Zdeňka Nováka. Ten se domníval, že se odborníci mýlí. Přestože ministrův náměstek řízení zastavit nemohl, tehdejší ředitel brněnských památkářů Jaroslav Míčka svým osobním rozhodnutím změnil návrh poradní komise a od záměru

dům z památníků ustoupil. Nechtěl se protivit předchozímu, osm let starému postoji památkového ústavu, na nějž Novák poukazoval.

Investorovi už nic nestálo v cestě, a tak si zařídil všechny podklady, aby mohl začít bourat. Letos se však do kauzy vložil nově jmenovaný ředitel památkového ústavu v Brně Petr Kroupa. A taky aktivisté, kteří se spolu s ním vydali do Prahy za ministrem kultury. Naděje jim svítla minulý týden, kdy Vítězslav Jandák hřimal, že dům alespoň teď z památníků a spolu s městem jej od investora vykoupí. A že to stihne.

Rakouský investor následně souhlasil se schůzkou, na které se mělo o budoucnosti domu ještě jednat. Čtyři dny, které do ní zbývaly, však vyplnil bouráním. Ani přes intervenci ministra neviděl, jak říká, důvod s demolicí přestat. Náměstek ministra kultury o postoji investora věděl, přesto nesedl do auta a nepřijel jednat dřív. Nad hromadou sutí pak už jen lomil rukama, navíc prázdnýma. Přes sliby ministra neměl městu co nabídnout. Vyšlo totiž najevo, že výkup domu by stál přece jen trochu moc milionů.

Shrnuto, podtrženo: dům U Sedmi švábů pohřbila neodborná rozhodnutí na začátku a alibismus na konci.

Regionální mutace | Mladá fronta DNES - jižní Morava

Historický dům U Sedmi švábů v troskách

20.06. 09:15, Monika Šuslíková

Brněnský primátor Richard Svoboda se včera sešel s prvním náměstkem ministra kultury Františkem Formánkem. Důvod? Snaha o záchranu historického domu U Sedmi švábů. Po zhodnocení situace padl verdikt. Stav pavlačového domu U Sedmi švábů na Starém Brně je takový, že není možné dále pokračovat v procesu, na jehož konci by se stal památkou. Po více jak dvou stech letech se tak přestane psát jeho historie.

Bourání Švábů nestojí nic v cestě

Právo, 20.6.2006

BRNO - Společnost HTT Brno, které od prosince 2002 patří Dům U sedmi švábů, postupuje zcela v souladu s vydanými pravomocnými rozhodnutími správních orgánů. Stojí to v tiskovém sdělení, které HTT Brno vydala jako reakci na opakovanou manifestaci skupiny mladých lidí protestujících proti nedávno zahájené demolicí (Právo informovalo). Ve sdělení je podrobně vylíčena celá geneze, kdy rozhodovalo zastupitelstvo i památkáři. Konkrétně z informací Útvaru hlavního architekta jasně vyplynulo, že "objekt na Kopečné ul. 37 se nachází na území, které je určeno především k bydlení a současné objekty by měly být nahrazeny novými bytovými domy. Špatný technický stav většiny objektů v této lokalitě je dán především stářím domů a minimálními investicemi v posledních desítkách let. Aktuálně vypracované znalecké posudky inkriminovaného domu potvrdily, že je celkově ve velmi špatném technickém stavu".

Stejně tak ministerstvo kultury na základě vyjádření památkářů rozhodlo, že Dům U sedmi švábů nebude zařazen do seznamu kulturních památek ČR.

Stavební úřad vydal v květnu 2005 povolení demolice, právní moci nabylo letos 4. června a platí do konce roku. S demolicí se již začalo, bude dokončena. Náměstek ministra kultury František Formánek v pondělí na jednání s primátorem Richardem Svobodou (ODS) oznámil zástupcům společnosti HTT Brno, že nelze uvažovat o prohlášení objektu za kulturní památku.